



Cròniques Viatgeres



El Museu de la Impremta del Puig

Per Romà Seguí i Francès

Potser aquell matí no acompanyava. No plovia gaire, però era un dels primers dies núvols de la tardor. Sabiem de l'existència del Museu de la Impremta al monestir del Puig de Santa Maria. N'havíem sentit parlar i mai no hi havíem anat. El Puig és un lloc que l'has visitat per dues qüestions claus: les reunions polítiques -tot i que el jovent ho desconega- i les celebracions nupcials. Recorde que, de xiquet, el meu pare ens dugué a veure el monestir, i ens explicà el seu significat pel que fa a la Conquesta i pel que fa a l'advocació de la Mare de Déu del Puig, com a primera patrona del Regne. Per a mi, aquell edifici sempre ha tingut connotacions clares en relació a la nostra cultura. Tot i així, no havíem visitat el Museu de la Impremta, segons diuen el segon més gran del món, després del de Magúncia.

No vaig a relatar la seua història, per què hi ha un magnífic llibre *València, cuna de impresores: el museo de la Imprenta*, elaborat per Ángeles Durán (Castelló : Fundació Caixa de Castelló-Bancaixa, 1998), on s'explica, en forma de guia, la seua història i es parla del fons. Tanmateix, se n'ha d'extreure un parell de dades: aquesta col·lecció va nèixer per les diferents donacions d'impressors, com ara la família Vicent Garcia, i fins que es va instal·lar al monestir la idea del museu no va parar de pegar voltes per tota València. No va rebre l'interés de les institucions. Al llibre, s'hi relaten totes aquestes històries i s'hi inclouen diferents estudis sobre els Vicent Garcia o els Farinetti. La veritat és que la consulta de la guia proposava una visita el més aviat possible. Tanta sala i tant de tòrcul haurien de tindre un interès força especial.

Per deformació professional, vaig cercar la regulació dels museus. Mitjançant l'Ordre de 6 de febrer de 1991, del Conseller de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es regula el reconeixement de museus i col·leccions museogràfiques permanents de la Comunitat Valenciana (DOGV 28.02.1991), se suposa que la Generalitat Valenciana permet que les institucions, les quals tinguen un museu, en demanen un reconeixement que els permeta d'assolir el rang de permanents. Doncs bé, donada la importància de la col·lecció vaig buscar la Resolució on s'establia aquesta característica. Quede clar que són les institucions propietàries de les instal·lacions les responsables de tramitar-ne l'expedient. És a dir, la Generalitat només resol o sanciona. En un primer moment, no la vaig trobar. Ho vaig preguntar, per si de cas, per què el segon museu més important de món sobre la impremta calia que tingués un reconeixement institucional. Ingenú de mi: no busqueu la disposició, per què no n'hi ha cap. El Museu de la Impremta del Puig no està reconegut de manera oficial.

Amb tot això, se'n varem anar. El que vaig a relatar no té cap relació amb el llibre del museu, si es pot anomenar d'aquesta manera. Un museu es suposa que és una col·lecció organitzada amb unes instal·lacions adients, amb unes senyalitzacions correctes, amb una preocupació per les peces que s'hi exposen, etc. Cap d'aquests trets responen a la realitat del Museu de la Imprempta: la seua visita és una descoberta rera una altra, quan penses que s'ha acabat, en descobreixes una sala on has de cercar la forma d'encendre la llum, la pudor a humitat no te la llesques del nas, manquen panells explicatius en condicions per tot arreu, els expositors de les obres fan pena, les màquines no es conserven de manera adequada, hi ha sales que es troben atapeïdes de peces, no hi ha guia que explique, pots endur-te coses si vols... El Museu de la Impremta del Puig serà el segon d'importància a tot el món pel recull de peces que hi conté, però és una vergonya que es trobe en aquesta lamentable situació. Potser ens han acostumat a veure col·leccions amb una idea museogràfica contemporània. Potser ja no pensem en magatzems. O potser veiem les possibilitats que tenen les coses i ens moleste el poc interès que en reben de les institucions. No ho sé.

De vegades, pense que a aquest País desaprofitem la nostra tradició cultural de manera infame, unes per deixadesa, altres per desconeixement. Parlem de la Biblioteca Valenciana, de la Biblioteca de Tarongers, edificis emblemàtics, i no pensem en el que tenim. Les coses s'han de conservar i millorar, per què són el nostre patrimoni i dels qui vindran. Quina herència podrem deixar? La cultura no és només inaugurar noves instal·lacions, a la qual cosa ens tenen més que acostumats; tampoc té a veure amb el glamour eixe tan valencià que fa que tot es semble a una falla. La cultura també és aquest museu, nascut per l'interès d'uns impressors, i que no ha tingut suport institucional. Mal està que ningú no s'haja preocupat de fer-lo museu oficial. Pitjor està que l'Administració, la que ha de conservar la nostra riquesa patrimonial, es desentenga, tot pensant que les institucions són les que s'han d'adreçar a ella. La Generalitat hauria de buscar maneres per què això no passés; hauria d'interessar-se del que hi ha al nostre voltant.

No sé; si aquestes ratlles serveixen per reconduir el museu, les donaré per ben aprofitades. Ho dubte, i em fa pena. Ací només denunciem, no parlem de projectes de futur.

✍